

Виходить у Львові
що дні (крім неділі і
гр. кат. субот) о 5-ї
годині по полудні.

РЕДАКЦІЯ
i Адміністрація: ули-
ця Чарнецького ч. 10.
ПИСЬМА приймають
ся лише франковані.

РУКОПИСІ
звертаються лише на
окреме жадання і за зло-
женем оплати пошт.

РЕКЛАМАЦІЇ
взаємопечатані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові
в бурулі днівників
насаж Гавсмана ч. 9 і
в ц. к. Староствах на
провінції:
на цілий рік К 4·80
на пів року К 2·40
на четвер року К 1·20
місячно . . . К —·40
Поодиноке число 2 с.
З поштовою пере-
силькою:
на цілий рік К 10·80
на пів року К 5·40
на четвер р. К 2·70
місячно . . . К —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Ческо-німецька угода. — Справа мяса на Угорщині. — Вісти з Португалії.

Експлуативна комісія ческої народно-сусільної партії відбула оногди засідання, на якому обговорювалося положення в Чехії. Комісія та стоїть і дальше на своїм становищі, яке залишили послы Скарда і Дворжак у відношенню до краєвого маршала кн. Лобковича. Посли ті заявили, що уважають цілу дотеперішню акцію угодову за укінчену і що Чехи не можуть почуватися звязаними дотеперішнім ходом угоди.

Партія народно-сусільна, що правда, бажає мира в Чехії, але мир той дасться завести лише на основі повного рівноуправління ческої мови як в Чехії так і на Мораві і на Шлеску. За перше услів'я угоди уважає комісія зміну порядку нарад ческого сейму. — З німецької сторони уважають то виступлене народно-сусільної партії за дуже злий знак для розпочинаючихся переговорів уголових.

„Pest. Lloyd“ обговорюючи справу відкинення угорських умов в справі аргентинського мяса доказує, що Австрія на полях економічної політики рада би загортати зиски коштом Угорщини. Що же до дорожніх мяс, то она дає ся всюди відчувати в цілій західній Європі, а коли навіть і цілий світ обняла, то

ще не треба трактувати її занадто трагічно. Постійний довіз мяса з Аргентини до Австрії міг би дуже діймаючи зашкодити інтересам угорських годівельників худоби а до того що й захотити другі держави до конкуренції. Атакже Австралія поробила вже кроки, щоби також і австральське мясо могло узискати приступ до Австрії.

Португальська Республіка має остаточно вже свою конституцію. До „Frankf. Ztg.“ доносять з Лісboni, що там проголошено вчера конституцію серед радістних проявів при численно зібраній публіці. Конституцію підписали всі члени народних зборів.

А все ж таки положення в Португалії мимо офіційльних заперечень є критичне. Недавно тому устроєно там напад на державну вязницю в Лімо, щоби увільнити арештованих політичних виновників. Аж войско відперло напастників.

Правительство є занепокоєне заговорами більшої часті підофіцірів армії. Недавно тому 77 сержантів з всіляких полків відбуло збори, а коли на приказ міністерства війни вислали против зібраних кавалерію, всі втекли з віймком п'ятьох. Правительство є дальнє огірчене поведінкою духовенства під час інвентаризації церков. Посуджають низше духовенство, що оно укриває богато дорогоцінності, щоби їх охоронити від конфіскати.

ЧУЖИЙ ГРИП.

I.

Було то вечором. До двора богатого мельника і власника камениці в місті Н... заїхав на подвіре великий віз, прикритий плахтою. Візник віз потяжко з воза, виправив коней і брався стягти плахту з него, аж нараз і відозвався: Ось і лежить на возі!

— Хто такий? — питала служниця, що стояла на дворі.

— Не питай, — каже паробок — а за-
клич ліпше господаря, най скаже, що робити.

Збігло ся пятеро чи шестеро людей челяди, обстурило віз та питаютъ: „Хто такий, хто лежить?“ Хтось засьвітив сірничок. Жінки цікаві стали заглядати, але її зараз відсекли від воза, бо на нім лежав якийсь старий чоловік, мабуть вже нездиханий, скорчений у двоє, очі у него замкнені, а лицо запало ся як у мерця.

— Бідачиско! Вже сконав! — відозвала ся якесь жінка.

— Де ти його взяв? — питав другий паробок.

— От де взяв: Лихо мені його упхало на дорозі. Іду порожнім возом, аж дивлю ся, а то лежить в рові якийсь чоловік. Коли я підіхав аж до него, дивлю ся, а він цілий

живий як віск; каже, що нездихає, що не може вже дальше іти та просить, аби його підвезти до міста. Я змилував ся над ним та взяв. Іду дальше, оглядаю ся, а він сидить на возі. Ну, нічого; іду дальше. По лікім часі оглядаюсь знову — его вже нема. Гадаю: відесь по дорозі, а то, ось тобі маш, привіз трупа до дому. Щож з ним тепер діяти?

Тимчасом засьвітили ліхтарню. З хати вийшов і сам господар, чоловік малого росту, присадковатий. Глянув, а далі й каже: „Его би відвезти до шпиталю; але як тепер в ним возити ся, коли вже пізня пора. Хиба вже до завтра зачекати: мін і так вже не живий, а рано дасть ся знати до поліції. Але де єго тимчасом подіти? Чуете, Бартова, — каже господар до сторожих — у вас єсть порожня комора, то хиба зложити его в тій коморі?“

Сторожиха аж зблідла, коли таке почула. Мерця здоміли з воза і занесли до комори та поклали там на соломі.

II.

Була вже одинадцята година вночі. Сторожиха не могла спати. У неї був все на думці той чоловік, заєдно стояв її перед очима. Таки виділа, як несли до комори і як клали на солому. Руки і ноги у него вже були повисли й він вже не віддихав. А може він не помер, може лиши зімлів? — думав собі. Встава з постелі, засьвітила ліхтарю і пустилась до комори.

Маркіянове свято.

Родимці! До великого свята ладить ся Русь-Україна, до сотих роковин уродження Маркіяна Шашкевича, першого в Галичині нашого поета, що живим словом збудив свій народ і дав почин історії його відродження. І коли цілий край загорів одною спільною гідкою: як найдостойніші відсвяткувати Маркіянове свято, то тим більше почуваемося ся до того обов'язку ми найближі його земляки і сусіди місцевості, що найтісніше звязані з його життям.

Підліссе, Княже, Гумніска, Нестаничі, Новосілки лісні — сліди життя Маркіянового, місцевості нинішніх двох політичних повітів, злутили оба ті повіти, під сю пору, в одному і в одну гадку, спільній комітет для звеличання Маркіянових уродин у його родинніх місцинах у Підлісю, до якого так прилягло було серце поета, що присвятив єму одну зі своїх чудніх пісень, якими кликав собі красою долі:

„Шуми вітре, шуми буйний

„На ліси, на гори,

„Мою журну неси думку

„На підліські двори.

„Там ти скаже дуб старенський

„І еден і другий,

Отворила тихенько двері від комори. З середини повіяло вохким холодним воздухом. Аж мороз пішов по єї тілі. Затиснула ліхтарю в руці і станула на порозі як прикована. Попсвітила до середини, дивить ся, а він лежить живий як труп і не рушається. Її здавалося навіть, що вже чує сопух від трупа.

„То не може бути, то лише мені так здається, бо я бою ся“, — думала собі, а нараз взяла єї дійстно такий лялеч, що аж мало не крикнула і не пустилася втікати. Набрала однакож знову відваги і приступила близьше. Тож він не удає неживого і не забе єї. Поставила ліхтарю на якусь бочівку і стала мерцеви приглядати ся близьше. Він не рушається і не дихає; лише ніс ему потягнув ся і кидає від съвітла тінь на запале лиці. Надслухує ще ліпше. Він не дихає, застиг таки зовсім. Нема вже чого бояти ся, бо мертвий не встане, не убе єї.

Приложила єму руку до грудей, аби перевірити, чи він таки направду вже помер. Дотулилась рукою до грудей і намацала там під одягом щось твердого. Взяла єї велика цікавість, щоби то такого було, і призадумалася на хвильку, а далі таки постановила перевірити ся, щоби то було. Розіпняла остережно одяг на трупі; від одягу показала ся груба сорочка. Сягнула за пазуху і діткнула ся пальцями таки холодного тіла. Витяглася якийсь мішочок, а в нім бреняє, видко, гроши, та й щось шелестить, мабуть банкноти. Від такої несподіванки, страху і захланності, взяла єї

„Як там живем ще маленьких
„Без журби, без туги.

І стоять там ще оба-дуби старенікі, съвідки дитинячого віку Маркіянового. Любо глянути на них! Сильні як Бескид, як віра Маркіянового серця „що твердо постановилась на любові“. Глянеш, — а „смуток твій зніде...“ бо і надія з серця, твого втікла“, бо перед тобою съвідки, що розкажуть бувальщину, на яку гляділи, пригадають всю давнину долю народну, а поглядаючи на них мимохіт заєспіваеш весело

я морозу тай не бою ся,
затра розвину ся!

Остав там до нині той самий, повний задорової води

„...колодязь студененський —
„А дуб воду тягне

напев ся з него, як за той-рік станеш, від-
молодніш до нового життя і нової сили до
життя придбаши!

Білів до нині, як колись перед Маркіяновими очима біліла гора, яку так мило згадував Поет, коли його щастя „перейда лиха доля, гірка година, гадина зідліза“.

„Підлісець горо біла,
Як тебе не бачу,
Так ми тяжко, так ми сумно,
Що трохи не плачу!“

Поглянути на памятки життя Маркіянового, розмовляти з ними, коли ж принарадійше

як отсе в теперішнє его съвіто? Додати до тих памяток новий слід Маркіянового Імені. Деж серце каже нам як не там, куди линуло серце Поета у хвилях, коли приходило ся ему „з недолев боротися, як під воду плисти?“

Ведені тою гадкою постановили ми заснувати товариство Маркіяна, для удержання наших приватних шкіл в нашій окрузі і підмагання нашої шкільної молодіжі — а понад се порішили віддати честь памяти Маркіяна у столітні роковини його уродин, у його родиннім селі Підлісю (ст. зел. Ожидів) як найсьвітлішим торжеством і запросити до участі у нім велику українську родину. На підлісецькій горі, видній на кілька миль в околиці, постановили ми поставити памятник, який би нагадував всім Ім'я поета, його любов до свого народу, його ідею та його дружне слово:

„Відкинь той камінь, що ти серце тисне!
Дозволь, в той сумний тин
Най свободоньки сонце заблісне.
Ти не і неволі син!“

Реченець сего съвіта оголосимо пізвіше, в порозумінню з краєвим комітетом. Нині від-
зиваємо ся до всіх наших товариств і інститу-
цій з запрошенем до участі у тім торжестві, звертаємо ся до всьої Сусільності з покликом, щоби разом з нами віддали честь Імені Маркіяновому у родиннім його селі Підлісю.

А щоби памятник Імені поета не був даром ему лише від двох повітів, але від цілого нашого народу, то щоби був достойний його Імені просимо всіх, кому дорога память Маркіяна, о ласкаві датки на сю ціль, на адресу:

Руский Народний Дім в Олеську (з дописком):
на памятник Маркіянові.

Раді би ми, щоби съвіто Маркіяна у Під-
лісю випало як найвеличавішє. Ладимо ся
до него з жаром. Маємо повну надію, що разом
з рा�ми поклоняться тисячі народу памяті на-
шого першого Апостола живого слова в Га-
личчині.

Комітет Маркіянового съвіта у Підлісю:

I. Антоняк, управитель складу „Народної Тор-
говлі“ в Золочеві. О. І. Березинський, парох
в Переяловочній. О. Т. Білевич, декан Буский.
Др. Т. Ваньо, адвокат в Золочеві. І. Вацік,
властитель реальноти в Буску. О. К. Винго-
няк, декан Олеський. Р. Громницький, студ.
унів. А. Дольницький, радник ц. к. окр. суду
в Золочеві. Емілія з Олесницьких Дрогомирецька
в Золочеві. О. І. Зельський, декан Милатин-
ський. В. Йойко, ц. к. судия повітовий в Зо-
лочеві. О. В. Кальба, парох в Соколівці. О. А.
Левицький, парох в Олеську. Іванна з Цегель-
ских Лискова в Олеську. В. Малий, член ради
гром. в Підлісю. І. Марисюк, студ. унів. К.
Пасецький, член ради гром. в Підлісю. С.
Попович, студ. унів. К. Почапський, управи-
тель школи в Юськовичах. В. Сінгальевич, по-
сол до ради держ. з округа золочівського. А.
Скобельський, радник ц. к. суду окр. в Золо-
чеві. П. Стоцький, ц. к. судия повіт. в Золоче-
ві. Др. Танячкевич, лікар в Золочеві. О. Л.
Тарнавський, парох Підлісся. Л. Туркало, упра-
витель школи в Плугові. О. В. Цебровський,
парох в Кутах.

якась така пристрасть, якої доси ще не зазнала. „То таки гроші! — думає собі — золото і банкноти! Єму вже гроший не треба“, — по-
думала собі і кров вдарила їй до голови, а серце стало бити, як молотом. Запнула чим скорше одіж на мертвім, вхопила лямпу, замкнула комору і вибігла до хати. Встромила мішочок з грішми в попіл на припічку, лягла на постіль і задула съвітло.

Але не могла спати, так була зворушена. В темноті заєдно показувалось їй жовте як віск лиця мерця з довгим носом. Ціла в поті перевертала ся на всі боки, але сон її не брався. Встала і засьвітила съвітло. Роздумує, чи віднести назад гроші, чи ні. Світість каже їй: Віднеси, віднеси зараз! Але їй зараз відаивається в ній другий голос: Ні, не понесу тепер, бо страшно! Зажду до рана, а відтак віднесу. Так мутилась цілу ніч.

III.

Рано була вже комісія з лікарем в коморі. — „Тифус... — каже лікар, виразний тифус.“

Розібрали мерця і стали шукати в одягах, чи чого не найдуть при нім. Під підшевкою верхньої одяжі нашли якусь книжочку з кількома замашеними листками. Урядник став перекидати листи, нараз пристанув і видивився на виниділого мерця та покрутів головою, а далі їй каже до урядника:

— Чи далиб ви віру, пане комісар, що отсей бідачиско має при собі чотири тисячі доларів.

— Шо ви кажете! — відозвав ся лікар здивований.

— Таки так! Ось тут стоїть записано. Аж не хочеться вірити! Відко, що був великий скупар, коли на нім такі лахи, а в них така сума.

Лікар глянув до книжочки, а там було все докладно списано — цілий рахунок, більш і менші суми, а разом всіого: 4000 доларів. На кінці стояло написано: „Моя щадність“.

Стали зараз шукати за грішми в лахах. Дивна річ! Аї сліду з них. Скликано зараз съвідків, розпитувано всіх, аїкто не міг нічого сказати. Прийшла їй сторожиха, бліда як стіна,

бо не сказала цілу віч; так, бачите, казала, бояла ся труда. Питають і єї, але їй она не знає нічого сказати. Уміла, бачите, добре удавати: „Я? — А най же мене Господь Бог боронить та заступить від такого! Нічогісенько не знак. Я навіть і не подивилась на него. Та як би мені по ночі ходити та ще й до мерця. Так я би зі страху таки з розуму війшла, як би лиш трупа побачила, а не то єго дотикала ся! Най мене Господь Бог від того заступить!“

Переслухали съвідків і не довідались нічого, а комісар каже: Хто знає, чи то єго книжочка! А може він єї де знайшов або украв.

Вернули назад до комори до трупа. Позібгало ся богато цікавих та заглядають, а по-переду всіх стоїть сторожиха. Труп лежить розтягнений на соломі. Лице у него жовте; очі трохи отверті, борода сива — виглядає як якій опир. Сторожиха приглядається тепер по дни трохи лішче мерцеви, пригадує собі ніч і зачинає страшно дрожкати, аж нараз таки крикнула на весь голос: Так то Барта!

Всі споглянули здивовані на жінку. Та бо їй старший мірочник пізнає вже тепер трупа — то пяница, давній мірочник, Барта, чоловік сторожихи, що двайцять літ тому назад десь був щез, покинувши жінку і троє дітів в найбільшій нужді, а тепер вернув назад. Всі думали, що він вже давно помер і діти вже не живи, а єго жінка стала була від тої пори за сторожиху у мельника.

Урядник взяв то все на папір, як належить ся, а відтак жартуючи каже до Бартової: „Дивіть ся!“ От тут в сїй книжочці списана вся ваша спадщина, та Господь знає, що за злодій сас єї позбавив!

Сторожиха хотіла вже призвати ся — але сором не допустив єї до того. „Ні“ — думає собі — „таки не призвам ся, що я трупа обікрадла! Цілий съвіт би пальцем на мене показував! Удавала отже даліше, плакала та про-клинала того злодія, що позбавив єї таких грошей! Аби віколи не мав помітку з таких грошей, той проклятий злодій! Дай то єму Боже!

IV.

Барту поховали а сторожиха ходила з тої

пори як без голови. Коли собі подумав, що обікрадла трупа, то їй встидається споглянути людем в очі. А коли собі пригадує ту ніч, коли то она їй ока не могла зажмурити, то страх знов єї бере; але їй зараз себе розважає: Так то були мої гроші — таки мої! Але хоч і як себе розважала, хоч і як собі толкувала, то все таки боялась тих грошей. Боялась навіть заглянути до того мішочка. Коли одного разу висипала гроші з него на стіл — розуміє ся, що двері замкнула на ключ — і стала іх перебирати та придвигатись банкнотам з чужого краю, то таки опісля сама себе проклинала.

— Ма що мені того маєтку — каже буваюло сама до себе — коли я не можу єго ужиткувати, не съмю ужиткувати! Зараз би вийшло все на верх. Всі казали би, що я злодійка. А скажу, що то були мої гроші, та і на що то придасть ся? Всі би зараз сказали: Так тоді, коли ти обікрадла того якогось волоцюгу, то ти ще не знала, що то твій чоловік, що тебе був покинув. До смерти називали би всі мене злодійкою. Проклята та ніч, що зробила з мене злодійку.

Не важилася опісля вже і дотикати ся тих грошей; бояла ся змінити хоч би оден банкнот, аби то не донеслось до суду і аби єї відтак не замкнули до криміналу. Так зазнала она тяжкої муки, хоч нераз розважала себе, що она невинна, що то лиш така єї доля.

Чим довше лежали у неї в хаті ті гроші без ужитку, тим більше мутило то єї душу. Була богачка; мала гроші, добре золото і добре банкноти, а не їх уживати. Всі ті гроші мусіли лежати так сковані аж до єї смерті. Нераз собі думав: По моїй смерті возьме хто чужий ті гроші та буде собі панувати та ужитувати, а я, хоч то моя спадщина, мушу жити як жебрачка!

Ті гадки так єї мучили, що она бувала, коли висипле гроші на стіл, зривається, та ховає чим скорше, бо думає, що єї хтось підглядає. Наконець аж таки війшла з розуму, молить ся і плаче, а відтак кричить: Підсів на мене, — он, бачиш? — підсів. — Одного дня нашли єї в хаті неживу.

Телегон 452.

Телефон 452.

Містове бюро

" Ц. К. зелізниць держав. "

у Львові пасаж Гавсман ч. 9

в и да е

Білети складані комбіновано - окружні до всіх і зі всіх значніших місцевостей Європи важні 60, 90 і 120 днів.

Білети складані в однім напрямі на німецких зелізницях, важні 45 днів.

Білети картонові, звичайні, до всіх стацій в краю і за границею.

Асигнати

на місця в спальних вагонах.

Продані всіх розкладів щоди і провідників.

Замовлені білети на провінцію висилаються за поштовою шлюзлатою або за посередництвом дотичної зелізничної стації.

При замовленні складаного білету треба надіслати 5 корон задатку і подати день, від якого білет має бути важним.

Телеграфічна адреса: Stadtbüro, Львів.